

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІСОЧНОЇ ТЕРАПІЇ У РОБОТІ З МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ

Ключовою метою сучасної початкової школи є збереження цінностей дитинства, гуманізація освітнього процесу, розвиток здібностей учнів, створення навчально-предметного середовища, що забезпечує психологічний комфорт і сприяє вияву творчості молодших школярів. Орієнтація на врахування індивідуальних здібностей, потреб, інтересів кожної дитини вимагає від педагога знання інноваційних тенденцій в освіті, володіння сучасними особистісно орієнтованими технологіями. Одним із шляхів реалізації інноваційного підходу до навчання і виховання молодших школярів є використання пісочної терапії. Ця технологія є нетрадиційною і малопоширеною у початковій школі, але, як показує практика, володіє значним корекційно-розвивальним, освітньо-виховним та психотерапевтичним потенціалом у роботі з молодшими школярами.

Питання використання пісочної терапії висвітлено в наукових роботах вітчизняних та зарубіжних учених, зокрема С. Баришнікової, Н. Бережної, Т. Грабенко, Н. Дикань, О. Зайви, Т. Зінкевич-Євстигневої, М. Кисельової, Л. Лебедевої, Т. Павленко, Н. Сакович, Л. Штейнхардт та інших. У дисертаційних дослідженнях І. Малишевської, Т. Мірошніченко, О. Сороки, Ю. Степури, О. Федій розкриті окремі теоретичні та практичні аспекти використання педагогічної пісочниці у професійній діяльності сучасного вчителя.

Цікавими для нашого дослідження є наукові погляди Н. Сакович, яка ввела в науковий обіг поняття «педагогічна пісочниця». У своїх працях учена звертає увагу саме на виховний та навчальний потенціал пісочної терапії у роботі з дітьми різного віку. Аналіз літератури з проблеми дослідження [1; 2; 3] дає підстави стверджувати, що перенесення традиційних педагогічних занять в пісочницю має такі переваги: істотно посилюється бажання дитини дізнаватись щось нове, експериментувати і працювати самостійно; розвиваються всі пізнавальні процеси (сприйняття, увага, пам'ять, мислення), а також мова і моторика; удосконалюється розвиток предметно-ігрової діяльності, що в подальшому сприяє розвитку комунікативних навичок дитини; пісок, як і вода, здатний «заземляти» негативну енергію.

Окремі аспекти використання педагогічної пісочниці висвітлені у науковому доробку Т. Павленко [5]. Науковець наголошує на дидактичній функції цієї технології, що передбачає формування предметних (математичних, граматичних, природознавчих та ін.) компетентностей молодших школярів у процесі ігрової діяльності з піском. Крім того, вчений зазначає, що під час роботи учнів в пісочниці відбувається формування цілісного, сильного і здорового «Я» дитини, гармонізація загального психоемоційного стану учня, зниження тривожності, удосконалення координації рухів, дрібної моторики, формування навичок позитивної комунікації, розвиток сенсорно-перцептивної сфери дитини, зокрема тактильно-кінестетичної чутливості.

У докторській дисертації О. Сорока досліджує проблему підготовки майбутніх учителів початкової школи до використання арт-терапевтичних технологій [6]. До найпоширеніших технологій в арт-терапевтичному процесі вчена відносить: музикотерапію, казкотерапію, пісочну терапію, ігрову терапію, театральну терапію тощо. Науковець акцентує увагу на доцільності проведення пісочних ігор на уроках математики при вивченні властивостей предметів, геометричних фігур, на уроках природознавства при проведенні дослідів з різними речовинами, створенні ландшафтів природних зон. До прикладу, на уроках образотворчого мистецтва діти можуть малювати на піску, на уроках художньої праці – створювати аплікації з кольорового піску або манки, вигадуючи різні композиції з використанням природних матеріалів. Ефективною є, на нашу думку, використання цієї технології у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.

Таким чином, аналіз психолого-педагогічної літератури з досліджуваної проблеми свідчить про значний інтерес науковців та педагогів-практиків до використання у освітньому середовищі початкової школи інноваційних особистісно орієнтованих технологій, зокрема й пісочної терапії.

Список використаних джерел

1. Галайдіна Г. С. Мандрі у пісочному царстві / Г. С. Галайдіна // Освіта та розвиток обдарованої особистості. – 2017. – № 7/8. – С. 14 - 16.
2. Грабенко Т. Чудеса на піску / Т. Грабенко, Т. Зінкевич-Євстигнеєва. - К. : Ред. загальнопед. газ., 2004. – 128 с
3. Гречишкіна А. Пісочна психотерапія / А. Гречишкіна, Н. Коваленко // Палітра педагога. – 2010. – № 5. – С. 10-14.
4. Іваннікова С. Пісочна терапія. Розмаїття поглядів і підходів /С. Іваннікова // Психолог. – 2012. – № 7. – С. 40-42.
5. Павленко Т. В. Пісочна терапія у роботі з учнями /Т. В. Павленко // Шкільному психологу. Усе для роботи. – 2015. – № 9. – С. 21-22.
6. Сорока О. В. Теоретичні і методичні засади підготовки майбутніх учителів початкової школи до використання арт-терапевтичних технологій: дис. докт. пед. наук: 13.00.04 / Сорока Ольга Вікторівна. – Тернопіль, 2016. – 534 с.

В'ЯЧАЛО І. І.,
МАЙБОРОДА І. Е.,

Мукачівський державний університет, Україна

ФОРМУВАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ГРАФІЧНОЇ ГРАМОТИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ

На сьогодні великого значення набули графічні засоби передачі інформації: технічні креслення, схеми, рисунки, знакові моделі та ін. Мова графічних зображень усе більше поширюється в процесі вивчення багатьох предметів у загальноосвітніх закладах, оскільки графічна підготовка учнів є складником їхньої політехнічної освіти, що сприяє раціональному засвоєнню елементів техніки, допомагає глибше зрозуміти будову об'єктів і засобів праці, які не можна спостерігати безпосередньо.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>